

۲۵۲۹۱

۱۳۷۸ / ۳ / ۲۰

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

بررسی پایایی داده‌های آماری مراکز آموزشی درمانی

استان اردبیل در طرح نظام نوین آماری

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

استاد راهنما: جناب آقای دکتر محمد فشارکی

استاد مشاور: جناب آقای اباذر حاجوی

پژوهش و نگارش:

عبدا... مهدوی

ایران - تهران

زمستان ۷۷

2010/2

۲۵۲۶۱

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی

۱۳۵۳ - ۵۶ - ۲۶ / ۲ / ۱۸
شماره
تاریخ
پست

بسمه تعالی

تصویبنامه پایان نامه کارشناسی ارشد

بدینوسیله اعلام می‌نماید
عبدال... مهدوی دانشجوی دوره کارشناسی ارشد
آموزش مدارک پزشکی پایان نامه خود را تحت عنوان " بررسی پایانی داده‌های آماری
مراکز آموزشی درمانی استان اردبیل در طرح نظام نوین آماری"

در تاریخ ۷۷/۱۲/۱۸ به عنوان آخرین شرط دریافت درجه کارشناسی ارشد به هیئت علمی
این دانشکده ارائه نموده و مورد قبول واقع شد. / م

دکتر سید جمال الدین طیبی

رئیس دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

استاد راهنما: دکتر سید جمال الدین طیبی

استاد مشاور: آقای ایلیا حاجوی

مشاور آماری:

استاد داور: آقای دکتر نادر خالصی

آدرس - خیابان ولی عصر (عج) بالاتر از ظفر نبش خیابان شهید باک بهرامی پلاک ۱

تلفن - ۸۰۸۸۸۲۹ - ۸۰۸۸۷۶۴ - ۲۲۲۵۹۹۰

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی

بسمه تعالی

شماره
تاریخ
بیت

مورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد
دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

نام و نام خانوادگی دانشجو: عبدال... مهدوی

رشته تحصیلی: آموزش مدارک پزشکی

موضوع پایان نامه: بررسی پایانی داده‌های آماری مراکز آموزشی درمانی استان اردبیل در طرح نوین آماری

تاریخ دفاع از پایان نامه: ۷۷/۱۲/۱۸

نام و نام خانوادگی استادان مشاور: الف) آقای دکتر محمد فشارکی
ب) آقای اباندر حاجوی

استاد اور

نام و نام خانوادگی: آقای نادر خالصی

شغل و سمت: معاون آموزشی دانشکده

آخرین مدرک تحصیلی: فوق لیسانس

تخصص اصلی: مدیریت

نظریه هیئت زوری:

نمره به حروف	نمره به عدد	تاریخ	امضاء	نام و نام خانوادگی
نوزده و هفتاد و پنج صدم	۱۹/۷۵	۷۷/۱۲/۱۸		۱- آقای دکتر محمد فشارکی
نوزده و هفتاد و پنج صدم	۱۹/۷۵	۷۷/۱۲/۱۸		۲- آقای اباندر حاجوی
نوزده و هفتاد و پنج صدم	۱۹/۷۵	۷۷/۱۲/۱۸		۳- آقای دکتر نادر خالصی

نمره پایان نامه به عدد ۱۹/۷۵ به حروف نوزده و هفتاد و پنج صدم

نام و نام خانوادگی تنظیم کننده صورت جلسه: (امیر گروه مربوطه): اباندر حاجوی

تاریخ ۷۷/۱۲/۱۸

امضاء

سرپرست اداره آموزش امضاء

معاون آموزشی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
الف	- تقدیم
ب	- سپاس
ج	- چکیده
★ فصل اول - معرفی پژوهش	
۱	۱-۱ - مقدمه
۳	۱-۲ - بیان مسئله
۷	۱-۳ - اهمیت پژوهش
۷	۱-۴ - هدف پژوهش
۸	۱-۵ - فرضیات و سئوالات پژوهش
۸	۱-۶ - تعریف واژه‌ها
۱۲	۱-۷ - محدودیتهای پژوهش
★ فصل دوم - مروری بر مطالعات گذشته	
۱۳	۲-۱ - چهارچوب پنداشتی
۲۷	۲-۲ - مروری بر مطالعات و تحقیقات انجام شده
۲۷	- ایران
۳۰	- جهان
★ فصل سوم - روش پژوهش و گردآوری اطلاعات	
۳۴	۳-۱ - روش پژوهش
۳۴	۳-۲ - جامعه پژوهش
۳۵	۳-۳ - روش گردآوری اطلاعات
۴۰	۳-۴ - روش تحلیل داده‌ها
۴۰	۳-۵ - ابزارها و امکانات مورد استفاده
۴۱	۳-۶ - ملاحظات اخلاقی

★ فصل چهارم - یافته‌های پژوهش

۴۲ ..... - جداول و توصیف یافته‌های پژوهش

★ فصل پنجم - نتیجه‌گیری و پیشنهادات پژوهش

۱۰۶ ..... ۵-۱ - بحث و بررسی در مورد یافته‌ها

۱۱۷ ..... ۵-۲ - نتیجه‌گیری نهایی از یافته‌ها

۱۲۰ ..... ۵-۳ - پیشنهادات مربوط به کاربرد یافته‌ها

۱۲۲ ..... ۵-۴ - پیشنهادات برای پژوهش‌های بعدی

★ پیوست‌ها

الف - منابع

۱۲۳ ..... - فارسی

۱۲۴ ..... - انگلیسی

ب - فرم‌ها

۱۲۵ ..... - روزانه بخش فرم شماره ۱

۱۲۶ ..... - ماهانه بخش فرم شماره ۲

۱۲۷ ..... - فعالیت بیمارستان فرم شماره ۱-۲۰۱

۱۲۸ ..... - مراجعین سرپایی فرم شماره ۲-۲۰۱

۱۲۹ ..... ج - چکیده انگلیسی

- جدول (۵-۱) توزیع فراوانی مطلق تعداد بیماران بستری شده سالانه مرکز آموزشی درمانی علوی در سال ۷۶ ..... ۹۱
- جدول (۵-۲) توزیع فراوانی مطلق تعداد بیماران بستری شده سالانه همان مرکز در سال ۷۶ ..... ۹۱
- جدول (۶-۱) توزیع فراوانی مطلق تعداد بیماران بستری شده سالانه مرکز آموزشی درمانی فاطمی در سال ۷۶ ..... ۹۲
- جدول (۶-۲) توزیع فراوانی مطلق تعداد بیماران بستری شده سالانه همان مرکز در سال ۷۶ ..... ۹۲
- جدول (۷-۱) توزیع فراوانی مطلق تعداد بیماران بستری شده سالانه مرکز آموزشی درمانی علی اصغر(ع) در سال ۷۶ ..... ۹۳
- جدول (۷-۲) توزیع فراوانی مطلق تعداد بیماران بستری شده سالانه همان مرکز در سال ۷۶ ..... ۹۳
- جدول (۸-۱) توزیع فراوانی مطلق تعداد بیماران بستری شده سالانه مرکز آموزشی درمانی بوعلی در سال ۷۶ ..... ۹۴
- جدول (۸-۲) توزیع فراوانی مطلق تعداد بیماران بستری شده سالانه همان مرکز در سال ۷۶ ..... ۹۴
- جدول (۹-۱) توزیع فراوانی مطلق تعداد بیماران بستری شده سالانه مراکز آموزشی درمانی شهرستان اردبیل در سال ۷۶ ..... ۹۵
- جدول (۹-۲) توزیع فراوانی مطلق تعداد بیماران بستری شده سالانه همان مرکز در سال ۷۶ ..... ۹۶
- جدول (۱۰-۱) توزیع فراوانی مطلق و درصد فراوانی نسبی اطلاعات سالانه مراجعین سرپائی مرکز آموزشی درمانی علی اصغر(ع) در سال ۷۶ ..... ۹۷
- جدول (۱۰-۲) توزیع فراوانی مطلق تعداد خدمات انجام شده واحدهای پاراکلینیکی مرکز آموزشی درمانی حضرت علی اصغر(ع) در سال ۷۶ ..... ۹۷
- جدول (۱۱-۱) توزیع فراوانی مطلق و درصد فراوانی نسبی اطلاعات سالانه مراجعین سرپائی مرکز آموزشی درمانی بوعلی در سال ۷۶ ..... ۹۸
- جدول (۱۱-۲) توزیع فراوانی مطلق تعداد خدمات ارائه شده واحدهای پاراکلینیکی مرکز آموزشی درمانی بوعلی در سال ۷۶ ..... ۹۸
- جدول (۱۲-۱) توزیع فراوانی مطلق و درصد فراوانی نسبی اطلاعات سالانه مراجعین سرپائی مرکز آموزشی درمانی فاطمی در سال ۷۶ ..... ۹۹
- جدول (۱۲-۲) توزیع فراوانی مطلق تعداد خدمات ارائه شده واحدهای پاراکلینیکی مرکز آموزشی درمانی فاطمی در سال ۷۶ ..... ۹۹
- جدول (۱۲-۳) توزیع فراوانی مطلق و درصد فراوانی نسبی اطلاعات سالانه مراجعین سرپائی واحدهای پیراپزشکی مرکز آموزشی درمانی فاطمی در سال ۷۶ ..... ۱۰۰
- جدول (۱۲-۴) توزیع فراوانی مطلق تعداد خدمات ارائه شده واحد اورژانس مرکز آموزشی درمانی فاطمی در سال ۷۶ ..... ۱۰۰
- جدول (۱۳-۱) توزیع فراوانی مطلق و درصد فراوانی نسبی اطلاعات سالانه مراجعین سرپائی مرکز آموزشی درمانی علوی در سال ۷۶ ..... ۱۰۱
- جدول (۱۳-۲) توزیع فراوانی مطلق سالانه مراجعین سرپائی واحدهای پیراپزشکی مرکز آموزشی درمانی علوی در سال ۷۶ ..... ۱۰۱
- جدول (۱۳-۳) توزیع فراوانی مطلق تعداد خدمات ارائه شده واحدهای پاراکلینیکی مرکز آموزشی درمانی علوی در سال ۷۶ ..... ۱۰۲
- جدول (۱۴-۱) توزیع فراوانی مطلق و اطلاعات سالانه مراجعین سرپائی مراکز آموزشی درمانی شهرستان اردبیل در سال ۷۶ ..... ۱۰۳
- جدول (۱۴-۲) توزیع فراوانی مطلق و درصد فراوانی نسبی اطلاعات سالانه مراجعین سرپائی به واحدهای پاراکلینیکی مراکز آموزشی درمانی اردبیل در سال ۷۶ ..... ۱۰۴
- جدول (۱۴-۳) توزیع فراوانی مطلق تعداد خدمات ارائه شده واحدهای پیراپزشکی مراکز آموزشی درمانی شهرستان اردبیل در سال ۷۶ ..... ۱۰۵
- جدول (۱۴-۴) توزیع فراوانی مطلق تعداد خدمات ارائه شده واحد اورژانس مراکز آموزشی درمانی شهرستان اردبیل در سال ۷۶ ..... ۱۰۵

تقدیم به:

ارواح بلند و ملکوتی امام شهیدان و شهیدان امام،
هم آنانکه عمر و جان خویش را در جهت اثبات و اعتلای
کلمه ا... در قهقرای ظلمت و سیاهی دژخیمان به فجر صادق
سپردند و سربلندی و عزت را، مرگ خونین و
با افتخار را تا ابد به ما ارزانی داشتند.

(شادس ارواح جاودانه‌شان صلوات)

سپاس:

اکنون که این طرح را به اتمام رسانده‌ام بر خود فرض می‌دانم که تشکر و امتنان قلبی خود را نسبت به همراهان عزیزی که در انجام این پژوهش کمک و یاری رسان این حقیر بوده‌اند ابراز نمایم.

سپاس خدمت مبارک استاد راهنما و معلم گرامی ام جناب آقای دکتر محمد فشارکی،

سپاس حضور مشاور و استاد گرامی، پدر علم مدارک پزشکی ایران

جناب آقای اباذر حاجوی به لحاظ تلاشهای بی‌دریغ در اعتلای رشته مدارک پزشکی،

و تشکر و تمجید از زحمات شبانه‌روزی پدر و مادر مهربانم،

همسر عزیز و فداکارم که طی مدت تحصیل

همواره مشوق من در ادامه این راه پرپیچ و خم بوده‌اند.

چکیده:

بخش عظیمی از تصمیم‌گیریهای اساسی در مدیریت خدمات بهداشتی، درمانی جهت نیل به اهداف آن فقط با معطوف ساختن نظرات و افکار نسبت به آمارهای صحیح و قابل قبولی است که بوسیله کارکنان شریف و زحمت‌کش مدارک پزشکی یا سایر پرسنل بهداشتی، درمانی در قالب گزارشات گویا و واقع‌بینانه برای بهره‌برداری مدیران آماده می‌گردد لذا آنان باید ضمن حفظ هوشیاری و بالا بردن سطوح علمی خود و استفاده از فن‌آوری مدرن روز به ارزش و حساسیت کاری که انجام می‌دهند مطلع و آگاه باشند و بدانند که خدمت آنان در بخش مدارک پزشکی برای کسانی که اطلاعات و آمارهای مراقبت بهداشتی، درمانی را مورد استفاده قرار می‌دهند مهم و حیاتی است. مدارک پزشکی اولین منبع اطلاعاتی است که در گردآوری آمار مراقبت‌های بهداشتی درمانی بکار می‌رود لذا برپائی یک سازمان آماری مقتدر و سیستماتیک در مراکز آموزشی، درمانی باعث تشکیل یک منبع اطلاعاتی قوی، مناسب برای تصمیم‌گیری و طرح ریزی در تمام سطوح و زمینه‌ها علی‌الخصوص رشته‌های بهداشتی، درمانی خواهد شد. بر این اساس پژوهشی تحت عنوان «بررسی پائینی داده‌های آماری مراکز آموزشی، درمانی استان اردبیل در طرح نظام نوین آماری ۱۳۷۷» انجام شد و طی آن آمارهای ارسالی از نحوه عملکرد و فعالیتهای درمانی چهار مرکز آموزشی، درمانی مستقر در شهرستان اردبیل، تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی اردبیل بعنوان کل جامعه آماری مورد تحقیق و بررسی قرار گرفت به صورتی که داده‌های آماری ارسالی سال ۷۶ آن مراکز مجدداً توسط پژوهشگر به صورت روزانه، ماهانه، سالانه به تفکیک مراجعین سرپائی و بیماران بازبینی شده و پس از جمع‌آوری و محاسبه شاخص‌های درصد اشغال تخت و نسبت پذیرش بیمار برای هر تخت، با یکدیگر مقایسه شد، نتایج بدست آمده از این مقایسه به شرح ذیل توضیح داده می‌شود:

از مجموع شانزده بخش درمانی مجزا و مختلف مراکز آموزشی، درمانی در قسمت بیماران بستری آمار سالانه بطور متوسط تفاوتی به اندازه ۰/۵۱+ درصد در شاخص درصد

اشغال تخت و ۰/۰۳+ نفر در شاخص نسبت پذیرش بیمار برای هر تخت مشاهده گردید از آنجائی که اختلافات موجود ارقام فاحشی نبودند لذا نمی توانستند تفاوت معنی داری داشته باشند به خاطر این اعتبار داده های ارسالی مورد قبول واقع شده و بر اساس آن، فرضیه پژوهش رد می شود یعنی میزان پائینی داده های ارسالی بیش از ۹۵ درصد می باشد و همچنین با نسبت گیری از داده های گزارش شده و اطلاعات بدست آمده توسط پژوهشگر صحت دسته بندی داده های گزارش شده بیماران بستری مجموعاً ۳۸/۸۶ درصد بدست آمد.

در بخش سرپائی از مجموع چهل واحد درمانی، تشخیصی (شامل درمانگاه های تخصصی، واحدهای پاراکلینیکی، پیراپزشکی و اورژانس) تعداد ۱۰۶۳۷۹+ مورد در مراجعین سرپائی و ۲+ نفر در تعداد پزشکان درمانگاه های تخصصی - تعداد ۴۰۱۹+ مورد در مراجعین سرپائی و ۷۶۲۷۷+ مورد بیماران بستری واحدهای پاراکلینیکی - تعداد ۸۲۱+ نفر در مراجعین سرپائی و ۴- نفر در تعداد پیراپزشکان واحدهای پیراپزشکی - تعداد ۸۵۰+ مورد اختلاف واحدهای اورژانس مشاهده گردید و در مجموع صحت دسته بندی اطلاعات گزارش شده سالانه مراجعین سرپائی ۱۹/۷۹ درصد بدست آمد و نهایتاً در بررسی کلی آمارهای سرپائی و بستری بترتیب مرکز آموزشی، درمانی بوعلی با بیشترین مقدار صحت دسته بندی اطلاعات به اندازه ۷۱/۳۵ درصد مقام اول، مرکز آموزشی، درمانی دکتر فاطمی با ۵۳/۸۵ درصد مقام دوم، مرکز آموزشی، درمانی علوی با ۴۹/۰۵ درصد مقام سوم و مرکز آموزشی، درمانی حضرت علی اصغر(ع) با ۴۵/۵۱ درصد مقام چهارم را بدست آوردند.